

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر

سال چهاردهم، شماره‌ی ۴۵

بهار ۱۳۹۳، صفحات ۶۱-۴۷

کاظم خوشدل^۱

محمد حسین رضائی مقدم^۲

عبداله بهبودی^۳

مورفومتری مئاندرهای اهرچای در دشت ازومدل ورزقان و پیامدهای ژئومورفولوژیکی طغیان و سرریز شدن آب

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۱/۰۴/۰۱

تاریخ دریافت مقاله: ۹۰/۰۴/۱۴

چکیده

اشکال رودخانه‌ای از مهم‌ترین موضوعات در ژئومورفولوژی است. به لحاظ وجود انرژی در جریان آب، رودخانه می‌تواند به عنوان عامل ژئومورفیک ظاهر شود. رودخانه‌ها به اشکال مختلف در روی سطح زمین در جریان هستند. سرریزهای رودخانه‌ها باعث ایجاد اشکال ژئومورفولوژیکی در خود بستر، در مسیر رودخانه و حتی در خارج از بستر می‌شود. بر این اساس موارد زیر در رودخانه اهر مورد بررسی قرار گرفته است: ۱- تخمین حداکثر دبی رودخانه در برخی مقاطع مئاندر. ۲- اشکالی که در بستر رودخانه وجود دارد. ۳- اشکالی که در خارج از بستر رودخانه در اثر سرریز شدن آب شکل می‌گیرد. ۴- اشکالی که در مسیر رودخانه بر اثر سرریز شدن تشکیل می‌گردد. قطع شدگی‌ها، فرسایش کناری و رسوب گرفتگی‌های بعد از سرریز شدن رودخانه‌ها از جمله مسائلی هستند که در اکثر مئاندرها رخ می‌دهد. برای رسیدن به اهداف مورد نظر، علاوه بر بازدیدهای میدانی و مورفومتری مستقیم کانال مئاندرها، از عکس

۱- کارشناس ارشد ژئومورفولوژی، دانشگاه تبریز

E- mail: Rezmoogh@Tabrizu.ac.ir

E- mail: Behboodi_1354@yahoo.com

۲- استاد گروه ژئومورفولوژی، دانشگاه تبریز

۳- کارشناس ارشد ژئومورفولوژی، دانشگاه تبریز

های هوایی، نقشه‌های زمین شناسی با مقیاس ۱:۱۰۰۰۰۰، نقشه‌های توپوگرافی ۱:۲۵۰۰۰ منطقه مورد مطالعه و نرم افزارهای Excel، Autocad و Arcview استفاده شده است. نتایج تحقیق نشان می دهد که اکثر قطع شدگی ها و تغییرات مجرا با وقوع سیل های بزرگ به وقوع پیوسته است.

کلید واژه ها: مورفومتری، ژئومورفولوژی، فرسایش، سرریز، مئاندر، دشت ازومدل و رزقان.